

مقاله

ضرورت بازطراحی مدیریت
بحران بر پایه شبکه های
مردم نهاد

مرتضی فاخری

۲

یادداشت

کنترل قیمت
در اقتصاد جنگ

امید ایرانی - هنگامی که اقتصاد یک کشور به وضعیت جنگی وارد می شود، سازوکارهای متعارف بازار یکی پس از دیگری از کار می افتند. افزایش تقاضای دولت برای تأمین نیازهای نظامی، تغییر مسیر ظرفیت تولید از کالاهای مصرفی به اقلام راهبردی، و رشد درآمد اسمی خانوارها در کنار کمبود فزاینده کالا، ترکیبی انفجاری از فشارهای تورمی پدید می آورد که بی مداخله ای هدفمند می تواند به فروپاشی نظم اقتصادی و نارضایتی اجتماعی بیانجامد.

تجربه ایالات متحده در جنگ جهانی دوم یکی از جامع ترین نمونه های تاریخی برای درک چگونگی مواجهه یک اقتصاد پیشرفته با این چالش است. آنچه این تجربه را متمایز می سازد، نه صرفاً اعمال کنترل های قیمتی، بلکه طراحی نظامی یکپارچه از ابزارهای مکمل است که از تعیین سقف قیمت در مراحل مختلف تولید و توزیع آغاز می شود و به سهمیه بندی کالاهای کمیاب، کنترل اجاره و حمایت از مستأجران، پیوند کنترل قیمت با یارانه و حفظ انگیزه تولید، و الزام به ثبت اطلاعات و مبارزه با تخلف می رسد. دولت آمریکا پیش از ورود رسمی به جنگ، نهادهای اولیه کنترل قیمت را شکل داده بود. در ماه مه سال ۱۹۴۰، بخش تثبیت قیمت ذیل کمیسیون مشورتی شورای دفاع ملی تأسیس شد و در آوریل سال ۱۹۴۱ به اداره کنترل قیمت و تأمین غیرنظامی تبدیل گردید. با تشدید فشارهای تورمی، کنگره در ژانویه سال هزار و نهصد و چهل و دو قانون کنترل قیمت اضطراری را تصویب کرد که به اداره کنترل قیمت اختیارات گسترده ای برای تعیین سقف قیمت ها و اجاره ها و همچنین ابزارهای مشخص برای مجازات متخلفان اعطا می کرد.

این اداره در آوریل همان سال مقررات عمومی حداکثر قیمت را صادر کرد که بر اساس آن، قیمت تمام کالاها به استثنای موارد مشخص، در بالاترین سطحی که هر فروشنده در ماه مارس سال هزار و نهصد و چهل و دو دریافت کرده بود، منجمد می شد. این اقدام، کنترل ها را از مرحله عمده فروشی به خرده فروشی گسترش داد و سهم قابل توجهی از شاخص هزینه زندگی را زیر پوشش قرار داد. نکته حیاتی در طراحی این نظام، توجه به ناهمگونی زنجیره تولید و توزیع بود. کنترل قیمت در سطح تولید کننده بدون توجه به هزینه مواد اولیه و دستمزد، می توانست تولید را به سمت محصولات پرسودتر سوق دهد و کمبود کالاهای اساسی را تشدید کند.

ادامه در صفحه ۴

۸

کارخانه های داخلی حوزه ریل با مشکل تأمین مالی مواجه اند

عبداللهی زاده در پاسداشت سالگرد تأسیس انجمن کشتیرانی؛

ضرورت مشارکت ۸۰ درصدی خصوصی ها
در ساختار تأمین مالی صنایع دریایی

۳

از مشارکت سرمایه گذاران خصوصی در صنعت کشتی سازی استقبال می کنیم

